

On Yedinci Uluslararası Dilbilim Olimpiyatı

Yongin (Kore Cumhuriyeti), 29 Temmuz – 2 Ağustos 2019

Bireysel Yarışma Problemlerin Çözümü

Problem 1 Kelime düzeni:

- (O) V-I_S (S = özne; O = nesne; V = yüklem)
- (O₁) V₁-I_S (O₂) V₂-I_S
- (O₁) V₁-I_{S₁}-a (O₂) V₂-I_{S₂} (S₁ ≠ S₂)
- N₁-a N₂-a ‘N₁ ve N₂’ (N = isim)

ünlüden önce: **b > w**

Bazı fiillerde kökün son hecesindeki ünlü ekin ilk hecesinin ünlüsü ile uyum sağlar.

S	I _S (S ₁ = S ₂)	I _S		
		geçmiş zaman	şimdiki zaman	gelecek zaman
1. kişi tekil	-en-i	-aan	-iin	-an-iin
2. kişi tekil	-en-eb		-eeb	-an-eeb
3. kişi tekil eril	-en-e	-oon	-een	-an-een
3. kişi tekil dişil	-en-u	-een	-uun	-an-uun
1. kişi çoğul	-en-ub		-uub	-an-uub
3. kişi çoğul	-en-ib		-iib	-an-iib

- (a) 12. **Om benu aneen.** *O (kadın) ekmeği aldı ve onu yedi.*
13. **Munuuna wunuub.** *O (kadın) geliyor ve biz uzağa gidiyoruz.*
14. **Wingkiiwa wengamburuun.** *Onlar şarkı söylüyorlar ve o (kadın) duyuyor.*
15. **Anon ye weng wengamberenib yedaraniib.** *Onlar köpeği duyacaklar ve kalkacaklar.*
16. **Oon wedmaniina karub wedmaneeb.** *Ben balığı göreceğim ve sen adamı göreceksin.*
17. **Ok wedmeena aniin.** *O (erkek) suyu görüyor ve ben onu (suyu) içiyorum.*
- (b) 18. *Biz uzağa gideceğiz ve onlar gelecekler.* **Wananuwa mananiib.**
19. *Ben domuzu alıyorum ve o (erkek) balığı alıyor.* **Awon biina oon been.**
20. *O (erkek) suyu ve evi gördü ve köpeği duydu.* **Oka ambiwa wedmene anon ye weng wengamboroon.**
21. *Sen ekmeği yiyorsun ve şarkı söylüyorsun.* **Om aneneb wingkeeb.**

Problem 2 Kelime düzeni: A N (A = sıfat, N = isim).

Renkler:	#FFFFFF	#FF0000	#964B00	#000000
hayvanlar	muent-er'ery		s'erkt-er'ery	ler'erg-ery
ağaçlar		pekoy-ar'		lo'og-ar'
yuvarlak şeyler	muench-erh	perkery-erh		
her şey	muench-ey		s'okt-oy	lo'og-ey

- (a)
1. muencherh rohkuen	G. <i>beyaz top</i>
2. perkeryerh holeehl 'wernerh	M. <i>kırmızı fındık</i>
3. muencherh nerhpery	D. <i>beyaz üzüm, dut</i>
4. s'erkt'er'ery ch'eeshah	A. <i>kahverengi köpek</i>
5. muenchar' pyaap'	H. <i>beyaz manzanita çalısı</i>
6. pekoyar' tepoo	K. <i>kırmızı ağaç</i>
7. luuehlson' nerhpery	N. <i>mor üzüm, dut</i>
8. muenchey cheek'war	I. <i>beyaz sandalye</i>
9. muent'er'ery ch'eeshah	F. <i>beyaz köpek</i>
10. ler'ergery cher'ery	C. <i>siyah ayı</i>
11. 'errwerhson' slekwoh	L. <i>çim yeşili gömlek</i>
12. muent'er'ery puuek	P. <i>beyaz geyik</i>
13. lo'ogey slekwoh	O. <i>siyah gömlek</i>
14. s'oktoy no'oy	E. <i>kahverengi ayakkabı</i>
15. 'wer'errgerchson' cher'ery	J. <i>turuncu ayı</i>
16. lo'ogey no'oy	B. <i>siyah ayakkabı</i>
17. tegee'n nerhpery	R. <i>sarı üzüm, dut</i>
18. skoyon rohkuen	Q. <i>mavi top</i>
- (b)
19. muencherhl	V. <i>süt</i>
20. 'wer'errgerch	W. <i>kızulağaç</i>
21. luuehl	X. <i>yabani süsen</i>
22. ler'engerh	T. <i>kahve çekirdeği</i>
23. pekoyek	U. <i>kan</i>
24. skoyon	Y. <i>gökyüzü</i>
25. tegee'n	S. <i>kanarya</i>
- (c)
26. **'errwerh** — *çim*
27. **ler'engerh rohkuen** — *siyah top*
28. **perkeryer'ery ch'eeshah** — *kırmızı köpek*
29. **pyerrp't'ery ch'eeshah** — *kırmızımsı kahverengi köpek*
- (d)
30. *mor geyik* — **luuehlson' puuek**
31. *beyaz ayakkabı* — **muenchey no'oy**
32. *sarı top* — **tegee'n rohkuen**
33. *siyah ağaç* — **lo'ogar' tepoo**

Problem 3 Sağdan sola yazılır.

- [Kitap Pehlevi yazısı ile] ↔ [bilimsel çeviriyazı]:

𐭠	ʾ, A, h	𐭡	n, r, w, ' (n)	𐭢	s
𐭣	b	𐭤	z	𐭥	c, p
𐭦	d, g, y, Z	𐭧	k	𐭨	š
𐭩	E	𐭪	l	𐭫	t
		𐭬	m		

- [[ligatures]]:

𐭠𐭡	←	𐭠𐭡	𐭠𐭤	←	𐭠𐭤	𐭠𐭥	←	𐭠𐭥	𐭠𐭨	←	𐭠𐭨	𐭠𐭫	←	𐭠𐭫
𐭠𐭣	←	𐭠𐭣	𐭠𐭦	←	𐭠𐭦	𐭠𐭩	←	𐭠𐭩	𐭠𐭬	←	𐭠𐭬	𐭠𐭭	←	𐭠𐭭
𐭠𐭧	←	𐭠𐭧	𐭠𐭪	←	𐭠𐭪	𐭠𐭯	←	𐭠𐭯	𐭠𐭲	←	𐭠𐭲	𐭠𐭷	←	𐭠𐭷
𐭠𐭩𐭣	←	𐭠𐭩𐭣	𐭠𐭩𐭦	←	𐭠𐭩𐭦	𐭠𐭩𐭪	←	𐭠𐭩𐭪	𐭠𐭩𐭯	←	𐭠𐭩𐭯	𐭠𐭩𐭲	←	𐭠𐭩𐭲
𐭠𐭩𐭷	←	𐭠𐭩𐭷	𐭠𐭩𐭺	←	𐭠𐭩𐭺	𐭠𐭩𐭽	←	𐭠𐭩𐭽	𐭠𐭩𐭾	←	𐭠𐭩𐭾	𐭠𐭩𐭿	←	𐭠𐭩𐭿

- [bilimsel çeviriyazı] ↔ [transkripsiyon (çeviriyazı)]:

𐭠	∅, ā	𐭡	k, -g	𐭢	t, -d, h
𐭣	b	𐭤	l, r	𐭥	w, ō, u, ū
𐭦	č, -z	𐭧	m	𐭨	y, ĵ, -y, ī
𐭩	d, -y, ē	𐭪	n	𐭫	z
𐭬	g	𐭭	r	𐭮	'
𐭯	h, x	𐭰	s	—	∅
		𐭱	š		a, e, i

(a)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
E	CC	G	Y	D	CC	K	S	V	L	I	Z	P	DD	O	M	B
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
F	X	C	BB	V	AA	J	T	Q	H	T	U	W	R	A	F	N

(b) U. 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 = 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 'hlmn' Ahreman 'kötü ruh'.

- (c) EE. 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 b²nbšn' bāmbišn kraliçe
 FF. 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 ch²l čahār dōrt
 GG. 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 tl tar ūzerinden, ūzerinde
 HH. 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 h²k' xāk toprak, toz
 II. 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 hwn' xōn kan
 JJ. 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 hwk' hūg domuz

(d)

KK. DKRA 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 LL. dlwnd 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 MM. stwl 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣 NN. cmbll 𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣𐭠𐭩𐭣

Problem 4 $\overset{R}{\downarrow} C_1VC_2$ (V , vurgulu ünlüdür)

- Kuzey lehçesi: $R = C_1VC_2$, fakat
  - $C_1 = C_2 \Rightarrow R = C_1V$
  - C_1 'den önce bir ünlü var $\Rightarrow R = C_2$
- Sahil lehçesi: $R = C_1V_1C_2V_2$, fakat
  - $\neg\exists V_2 \Rightarrow R = C_1V_1C_2$
  - $\exists V_2 \wedge C_2 \in \{C_1, k, g, \eta, w\} \Rightarrow R = C_1V_1$

(C_1, C_2 ünsüz; V, V_1, V_2 ünlü)

Yanıtlar:	Kuzey lehçesi	Sahil lehçesi
etaleŋa	etaŋleŋa	etaleleŋa
jaga	jagjaga	jajaga
gasírana	garsírana	gasirasírana
daramota	daratmota	daramotamota
pɔwna	pɔwpɔwna	pɔwpɔwna
ertɔpa	ertɔptɔpa	ertɔpatɔpa
dabuka	dakbuka	dabubuka
ŋuŋim	ŋuŋuŋim	ŋuŋuŋim
igɔŋ	iŋgɔŋ	igɔŋgɔŋ

Problem 5 Kurallar:

- kelime düzeni:

$$- \boxed{A (T) \text{ n} \acute{u} B} \left(\text{'A B'/'A B idi', } T = \text{zaman: } \begin{cases} \text{c} \acute{\text{i}} & (\text{geçmiş zaman}) \\ \emptyset & (\text{gelecek zaman}) \end{cases} \right)$$

$$- \boxed{S T V O (l \acute{e}) L D}$$

(S = özne, V = yüklem, O = nesne, L = yer, D = gün)

* 'görmek' = yɛn (O) l é

* ünsüzden sonra: l é > é

	zaman		'şimdi'/'-mak üzere olmak'	bugün	< 3 gün	> 3 gün
• zaman:	geçmiş zaman (V)		nô:	bê:	cí nô:	tò nô:
	gelecek zaman (V)		nú	nú gé:	nú bóy	nú yú:

- 1. kişi tekil: n- + T/V

$$- nb > mb$$

$$- nk/ng > \eta k/\eta g$$

$$- nn > n$$

- ˆ, ˜, ˘ sonra: ´ > ˘

Yanıtlar:

- (a) 16. bvúsòw nŭ fò shě ntfŭ. *Bvusɔw ɔbŭr gŭn.*
17. me nú ηgέ: nyén kèηkfŭ lé èbèn. *Bugŭn ben yamŭ gɔreceğim.*
18. wvù tò nô: yèn bèsèn ẽ bvúmbòn. *Bvumbon gŭnŭ o bizi gɔrdŭ.*
19. bèsèn nŭ bóy tó fòwăy bvúzhí:dèn. *Bvuzhiden gŭnŭ biz pazara geleceğiz.*

(b)

Bvutfu, Bvuŋka, Bvuzhi, Bvukema, Bvuŋkaden, Bvuzhiden, Bvusɔw, Bvumbon.

- (c) 20. *Bvusɔw gŭnŭ ben adama yardım ettim.* me ncí nô: nfi dièmsɛn bvúsòw.
21. *Hırsız şimdi çaldı yamı.* cɔŋ nô: cɔŋ kèηkfŭ.
22. *Bvuŋkaden gŭnŭ ben arabayı duyacağım.* me nú nyú: nyów mutù bvŭŋkâ:dèn.
23. *Bugŭn kadın adamı öldürecek.* kwɔ:n nŭ gé: yó dièmsɛn èbèn.
24. *Bugŭn adam seni gördü.* dièmsɛn bê: yèn wò lé èbèn.